

ENGAGEMENTSVERKLARING
BELEIDSPARTICIPATIE IS VOOR ONS EEN FUNDAMENT,
GEEN FORMALITEIT.

WWW.
INSAMENSPRAAK.BE

**BELEIDSPARTICIPATIE IS VOOR ONS EEN FUNDAMENT,
GEEN FORMALITEIT. DAAROM ZIJN VOLGENDE WAARDEN EN
GEDRAGINGEN BELANGRIJK VOOR ONS.**

1

**WE NEMEN
ONZE TIJD VOOR
INSPRAAK EN
VERANDERING**

Duurzame participatie vormt de basis, al vanaf de start. Vaak vertrek je (onbedoeld) vanuit verschillende snelheden. Neem dan ook je tijd om grondig te werk te gaan om participatie te doen slagen. Elk traject zou maatwerk moeten zijn. Dat is een stevige uitdaging, maar zorgt voor een beter resultaat. Temporiseer indien nodig.

- We organiseren inspraak en advies bij de start van een traject. Dit wil zeggen in de fase waarin nog extra inzichten verzameld kunnen worden en het eindresultaat nog niet vastligt.
- We vermijden versnippering van inspraakinitiatieven. Waar mogelijk betrekken we bestaande adviesorganen die voldoende omkadering krijgen om participatie te organiseren.
- We nemen uitgebreid de tijd om mensen en organisaties samen te brengen, elkaar te leren kennen, dezelfde taal te spreken, vertrouwen te winnen en bij aanvang de nodige afspraken te maken.
- We geven het proces ademruimte door gefaseerd te werken. Naast begin- en eindpunt bepalen we samen tussentijdse doelen en deadlines.
- We voorzien voldoende tijd voor overleg, terugkoppeling en interactie. We sturen bij waar nodig.

2

**WE WERKEN
IN VOLLE
TRANSPARANTIE**

Inspraak kan pas werken als iedereen goed op de hoogte is. Laat van bij het begin in je kaarten kijken. Durf benoemen waar het op staat. Zoniet start je met foute aannames of verwachtingen en groeit er ongenoegen of frustratie. Blijf elkaar informeren 'waarom' iets belangrijk is en neem ten alle tijde een open houding aan.

- We starten elk traject met heldere kennisdeling. Beschikbare inhoud en kennis zijn maximaal toegankelijk. Ook het kader is duidelijk. Denk aan context, beschikbare middelen, timing, het vooropgestelde doel.
- We formuleren van bij het begin duidelijk onze verwachtingen ten aanzien van alle betrokkenen. Dit omvat een glasheldere rolverdeling en afgebakende verantwoordelijkheden. Bv. Wie informeert wie? Wie denkt mee? Wie geeft op welke manier advies? Wie beslist op basis waarvan?
- We spreken hardop randvoorwaarden uit. Wie heeft wat nodig om tot goed advies of eindbeslissingen te komen? Denk aan inzage in documenten, bereikbare contactpersonen of voldoende tijd.
- We erkennen de meerwaarde van 'nabijheid'. Dit betekent dat we elkaar snel vinden om zaken af te toetsen of signalen op te pikken.

**WE
LUISTEREN
ÉCHT NAAR
IEDEREEN**

Luisteren is een elementaire vorm van respect. Bovendien biedt het kansen om je eigen blik te verrijken met inzichten buiten je eigen leefwereld. Omarm wat je zelf niet kent door bewust een breed spectrum aan invalshoeken te verkennen. Door echt te luisteren én verbindend te communiceren, ga je niet automatisch in het defensief. Je motivatie en besluit zullen meer perspectief bevatten en bijgevolg meer draagvlak hebben.

- We gaan op zoek naar kansen en gedeeld begrip.
- We steken actief onze voelsprietten uit om alle inwoners te beluisteren. Zeker zij die het meest kwetsbaar zijn in onze samenleving of verder van beleid afstaan.
- We voorzien ruimte voor dialoog en leren uit elkaars perspectief en verhalen.
- We zien elkaar als volwaardige partners en tonen respect voor verschillende standpunten.
- We communiceren ten allen tijde op een verbindende manier en gaan zo polarisatie uit de weg.

**4
WE MAKEN
MIDDELEN VRIJ
OM PARTICIPATIE
TE DOEN SLAGEN**

Aangezien 'samen gemeente maken' een weloverwogen proces is, zet je best twee extra troeven in: mensen die trekken en waken over de vooruitgang, en geld om die personen te vergoeden of extra armslag te geven. Geef formele erkenning aan sleutelfiguren die de participatie binnen je gemeente aanjagen. Hun rol van centrale aansturing, agendasetting, netwerking en kwaliteitscontrole valt namelijk niet te onderschatten. Waar nodig kunnen zij rekenen op steun vanuit de gemeente.

- We duiden formeel gangmakers aan die het vertrouwen krijgen om het proces in goede banen te leiden. Zij krijgen erkenning en waardering van alle betrokken actoren.
- We passen verschillende participatievormen toe om variatie te krijgen in het beslissingsproces en meer inwoners te bereiken.
- We zijn ontvankelijk voor signalen van spilfiguren. Er is ruimte om hulp, ondersteuning of coaching te bieden om deze sleutelfiguren te versterken.
- We maken logistieke en financiële middelen vrij om tot goede resultaten te komen.

5

WE ENGAGEREN ONS VIA DUURZAME RELATIES

Visie en beleid gaan niet over één nacht ijs. Daar is grondig denkwerk voor nodig. Je doet er goed aan alle betrokken langere tijd op sleeptouw te nemen. Dat kan tot en met uitvoering van de actie. Dat schept vertrouwen tussen de partijen. Liefst over de jaren heen.

- We zeggen nee aan vluchtige en versnipperde manieren van beleidsparticipatie. Het is immers belangrijk om contexten en historiek te kennen.
- We doen inspanningen om vertrouwen op te bouwen en diep in de dossiers te duiken door stabiele banden op te bouwen.
- We investeren in langdurige relaties waarbij partners op gelijkwaardige voet staan, maar de rolverdeling (informereren, adviseren, mee vorm geven, mee beslissen) duidelijk blijft.
- We streven naar een algemeen belang, geen optelsom van het eigen gelijk of de luidste roepers.

6

WE GAAN AAN DE SLAG MET DE RESULTATEN

Om afhakers te vermijden, maak je tastbaar wat ieders stem of inbreng heeft opgebracht. Volg je een advies of mening niet? Motiveer dan duidelijk waarom. Doe je dat wel, veranker het dan in je gevoerd beleid. Enkel op die manier bouw je een langetermijnvisie op.

- We zijn bereid om de resultaten van een participatietraject in alle transparantie voor te leggen aan de gemeenteraad.
- We engageren ons om de uitkomst van een traject mee te nemen in toekomstig gemeentebeleid.
- We geven de inbreng een plaats in nieuwe regels en wetten.
- Waar mogelijk betrekken we partners bij het uitvoeren en/of vormgeven.

7

WE COMMUNICEREN VERBINDEND OVER HET PROCES

Om vlot te blijven gaan is inzage in de verschillende stappen en beslissingen in het proces van cruciaal belang. Zeker ten aanzien van de kerngroep (interne communicatie), maar ook naar de buitenwereld toe (extern). Geef aan wat je achter de schermen doet. Maak zichtbaar waar het begint en eindigt. Benoem eventuele moeilijkheden onderweg of tussentijdse overwinningen. Zo creëer je ook begrip bij de brede samenleving.

- We besteden veel aandacht aan de tijdstippen en de manier waarop (tussentijds) gecommuniceerd wordt.
- We doen dat in begrijpelijke taal en op niveau van alle betrokkenen.
- We komen met mooie resultaten, samen met betrokken spelers en inspraakpartners naar buiten, als blijk van waardering voor hun inzet.

WWW.
INSAMENSpraak.BE

'de Verenigde Verenigingen' is een netwerk en spreekbuis van middenveldorganisaties in Vlaanderen. Ze streeft naar meer invloed en erkenning voor maatschappelijke taken van middenveldorganisaties bij beleid en samenleving.

'Insamenspraak' benadert beleidsparticipatie bijgevolg over de muurtjes van sectoren en domeinen heen, maar steeds door de bril van het middenveld. Onze visie: bestuurskrachtige gemeenten zijn in staat inwoners, verenigingen en adviesraden bij het beleid te betrekken, ongeacht het thema.

Heb je vragen? Goede voorbeelden? Suggesties? Laat het ons weten op info@insamenspraak.be

de verenigde
verenigingen

 beweging.net

 111
insamenspraak

 a
netwerk
tegen armoede

 DE FEDERATIE
social-cultural work
& amateurkunst

 Vlaanderen
verbeelding werkt

8

WE NEMEN GELEERDE LESSEN MEE RICHTING TOEKOMST

Participatie moet je in de vingers krijgen. Soms is het een proces van vallen en opstaan. Hou bij waar het moeilijk ging en wanneer doorbraken zich aandienen. Je kan ook te rade gaan bij collega's, buurgemeenten, bevriende adviesorganen, naburige verenigingen, enz. Hou de geleerde lessen vast. Deze kennis kan van pas komen in een volgend traject.

- We zijn bereid ons eigen leertraject kritisch tegen het licht te houden en hieruit te leren.
- We delen succesverhalen of valkuilen met wie daar nood aan heeft.
- We dragen de waarde van inspraak verder uit.

